

Het Heelal, ontdek het op de nieuwe Europa-zegels

Maxim van Ooijen

Voor de tweede keer in de geschiedenis werden onze verzamelgebieden Verenigd Europa en Verenigde Naties samengebracht op de Nederlandse Europapostzegels. De eerste keer was in 1983 toen binnen het thema 'Grote werken van de menselijke geest' gekozen werd voor de communicatie in het kader van het Wereld Communicatie Jaar.

Nu is het de beurt aan het Internationaal Jaar van de Sterrenkunde, maar de keuze is dit keer niet exclusief door Nederland gemaakt. Heel Europa doet mee, van Groenland tot de Kaukasus. En veel landen kiezen een afbeelding die, hoewel buitenaards, toch heel lokaal is. Zo heeft Ierland de Krabnevel afgebeeld, omdat deze voor het eerst beschreven is door William Parsons, de derde graaf van Rosse.

Nederland blijft niet achter met een nationale kijk op het Internationale Jaar. Astronomie heeft altijd een belangrijke plaats in de Nederlandse wetenschap ingenomen. De telescoop is een Nederlandse (Zeeuwse) uitvinding, belangrijke ontdekkingen zijn hier gedaan en tot op de dag van vandaag draait ons land mee aan de top van Europa.

Om dit te onderstrepen werd op 4 en 5 april in het Science Center NEMO in Amsterdam het 'Weekend van de Sterren' gehouden. Het gebied Exacte Wetenschappen van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek organiseerde, samen met de Nederlandse Astronomen Club, de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde en de Nederlandse Onderzoekschool voor Astronomie deze publieksmanifestatie die samenviel met het Nationale Museumweekend.

Nadat de kinderen op zaterdag weer naar huis waren, werd NEMO weer opengesteld voor tweehonderd genodigden die de 'Avond van de Sterren' kwamen bijwonen. Eregasten waren prof. Pieter van Vollenhoven en minister Ronald Plasterk. Hoogtepunt van de avond was de presentatie van de planetoïde VanVollenhoven, een rots met een doorsnee van een paar kilometer die ver weg tussen Mars en Jupiter zijn rondjes door de ruimte draait.

Voor de filatelie was er nog een tweede hoogtepunt: de aanbidding van de eerste Europapostzegels aan minister Plasterk van Wetenschap. Deze presentatie werd voorafgegaan door een korte uitleg over de vormgeving van de zegels door Linda van Zomeren, directeur Marketing & Sales van de TNT. Zij beschreef de keuzes die ontwerper Joost Grootens uit Amsterdam had gemaakt en die verderop zijn te lezen.

Daarna was het tijd voor de presentatie van het eerste ingelijste velletje. De minister moest hierna direct weg, maar hij maakte nog wel even tijd om samen met mevrouw Van Zomeren op de gang te poseren voor een exclusieve foto voor **GRENZENLOOS**.

Tijdens de borrel na afloop van het officiële programma liet ook de trotse ontwerper zich graag op de gevoelige plaat vastleggen.

Lens van Huygens

Op 25 maart 1655 ontdekte Christiaan Huygens (1629-1695) de maan Titan die rond Saturnus draait. Hij gebruikte daarvoor een lens van 57 mm doorsnee die in 1867 werd teruggevonden in de collectie van de Utrechtse universiteit en daar nu in het Universiteitsmuseum te zien is.

De zegel toont deze lens op een tekening van Titan en Saturnus die door Huygens zelf is gemaakt. De landsnaam is in goud afgedrukt om aan te geven dat deze ontdekking in de Gouden Eeuw werd gedaan. Op de rand van het complete velletje is de diameter van de lens aangegeven.

LOFAR radiotelescoop

Als tegenhanger van een van de eerste Nederlandse ontdekkingen is, als een van de meest recente projecten, gekozen voor LOFAR (**Low Frequency Array**). Op 25.000 plaatsen in Nederland en Duitsland worden kleine antennes neergezet die samen de grootste radiotelescoop ter wereld vormen. Vorig jaar is tussen

Exloo en Buinen (Drenthe) begonnen met het inrichten van het 400 hectare grote centrumgebied. Op termijn moet het doorgroeien naar België, Frankrijk, Denemarken, Zweden en Engeland. Hier is de landsnaam op een blauwe ondergrond afgedrukt, om het Europese karakter te benadrukken. Op de velrand staat een afstand van 1000 km aangegeven als tegenhanger van de lens.

Naast beide zegels is een priority-label afgedrukt voor de verzending naar het buitenland. Bijzonder is dat de frankeerwaarde doorloopt op het label. Hiermee is een nieuw soort doorloper gecreëerd, waarbij niet het plaatje zich herhaalt (de koeien, weet u nog?), maar het beeld toch doorgaat buiten de eigenlijke zegel.

Technische details

Zegelformaat:	36 x 25 mm
Tanding:	14½ x 14½
Papier:	normaal met fosforopdruk
Gomming:	synthetisch
Vellen:	10 zegels waarvan 2 verschillend
Druktechniek:	offset
Kleuren:	blauw, oranje, zwart en goud
Oplage:	170.000 velletjes
Ontwerper:	Joost Grootens, Amsterdam
Drukkerij:	Joh. Enschedé Security Print, Haarlem

Meer informatie over het Internationaal Jaar van de Sterrenkunde is te vinden op www.astronomy2009.nl.